

MAAELUMINISTEERIUM

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

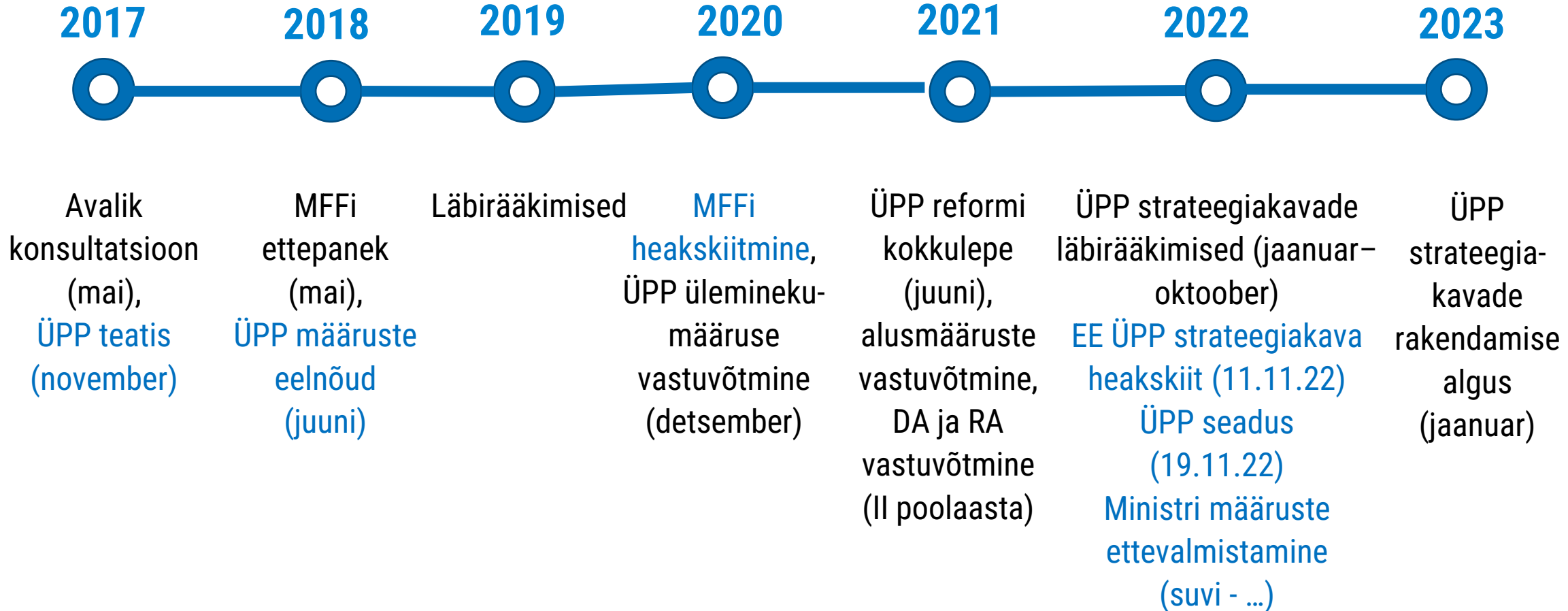
ÜPP sekkumised teraviljakasvatajale

Katrin Rannik
Maaeluministerium

Teraviljafoorum 2022

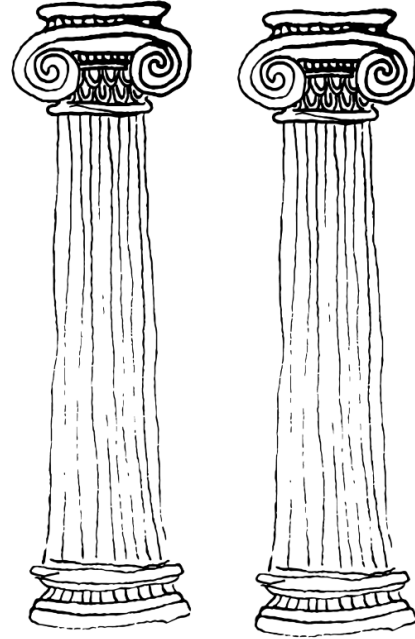

ÜPP reformipaketi ajajoon

Strateegiakava 2023-2027

- Ühised eesmärgid
- Suurem koosmõju
- Rohkem valikuid

Tõhustada arukat, vastupidavat ja mitmekesist põllumajandus-sektorit, mis tagab toiduga kindlustatuse

Edendada keskkonnahoidu ja kliimameetmeid ning panustada liidu keskkonna- ja kliimaeesmärkidesse

Parandada maapiirkondade sotsiaal-majanduslikku olukorda

Horisontaalne eesmärk – sektori kaasajastamine põllumajanduses ning maapiirkondades teadmiste edendamise ja jagamise, innovatsiooni ja digiülemineku abil ning nende kasutuselevõtu ergutamine

TAGADA ÕIGLANE
SISSETULEK

SUURENDADA
KONKURENTSIVÕIMET

TASAKAALUSTADA
SUUTLIKKUS
TOIDUAINETE
TARNEAHELAS

KLIIMAMUUTUSTE
VASTASED
MEETMED

KESKKONNAKAITSE

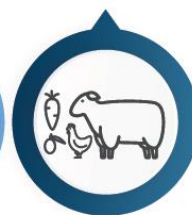
SÄILITADA
MAASTIKUD JA
BIOLOOGILINE
MITMEKESISUS

TOETADA
PÕLVKONDADE
VAHETUST

ELUJÕULISED
MAAPIIRKONNAD

KAITSTA TOIDU JA
TERVISE KVALITEETI

Tõhustada arukat, vastupidavat ja mitmekesist põllumajandus-sektorit, mis tagab toiduga kindlustatuse

Edendada keskkonnahoidu ja kliimameetmeid ning panustada liidu keskkonna- ja kliimaeesmärkidesse

Parandada maapiirkondade sotsiaal-majanduslikku olukorda

Horisontaalne eesmärk – sektori kaasajastamine põllumajanduses ning maapiirkondades teadmiste edendamise ja jagamise, innovatsiooni ja digiülemineku abil ning nende kasutuselevõtu ergutamine

TAGADA ÕIGLANE
SISSETULEK

SUURENDADA
KONKURENTSIVÕIMET

TASAKAALUSTADA
SUUTLIKKUS
TOIDUAINETE
TARNEAHELAS

KLIIMAMUUTUSTE
VASTASED
MEETMED

KESKKONNAKAITSE

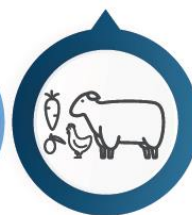
SÄILITADA
MAASTIKUD JA
BIOLOOGILINE
MITMEKESISUS

TOETADA
PÕLVKONDADE
VAHETUST

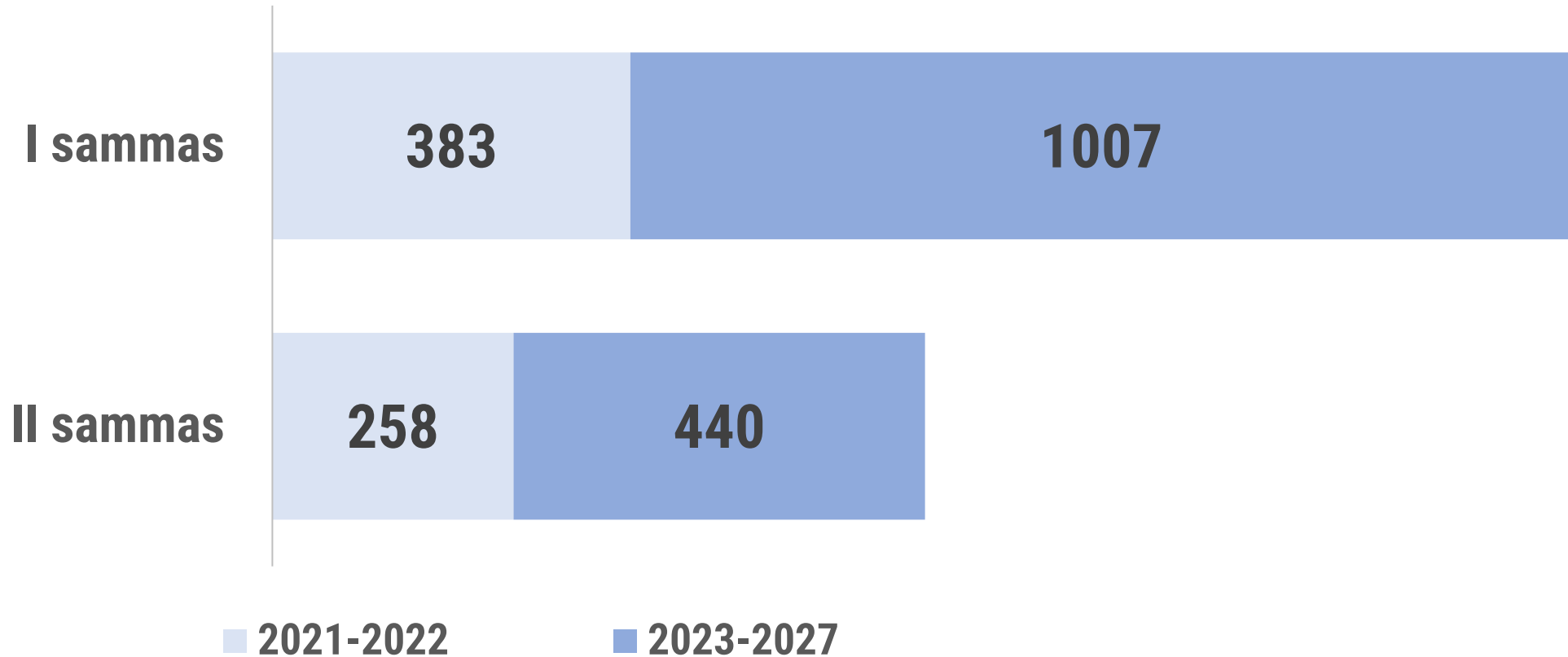

ELUJÕULISED
MAAPIIRKONNAD

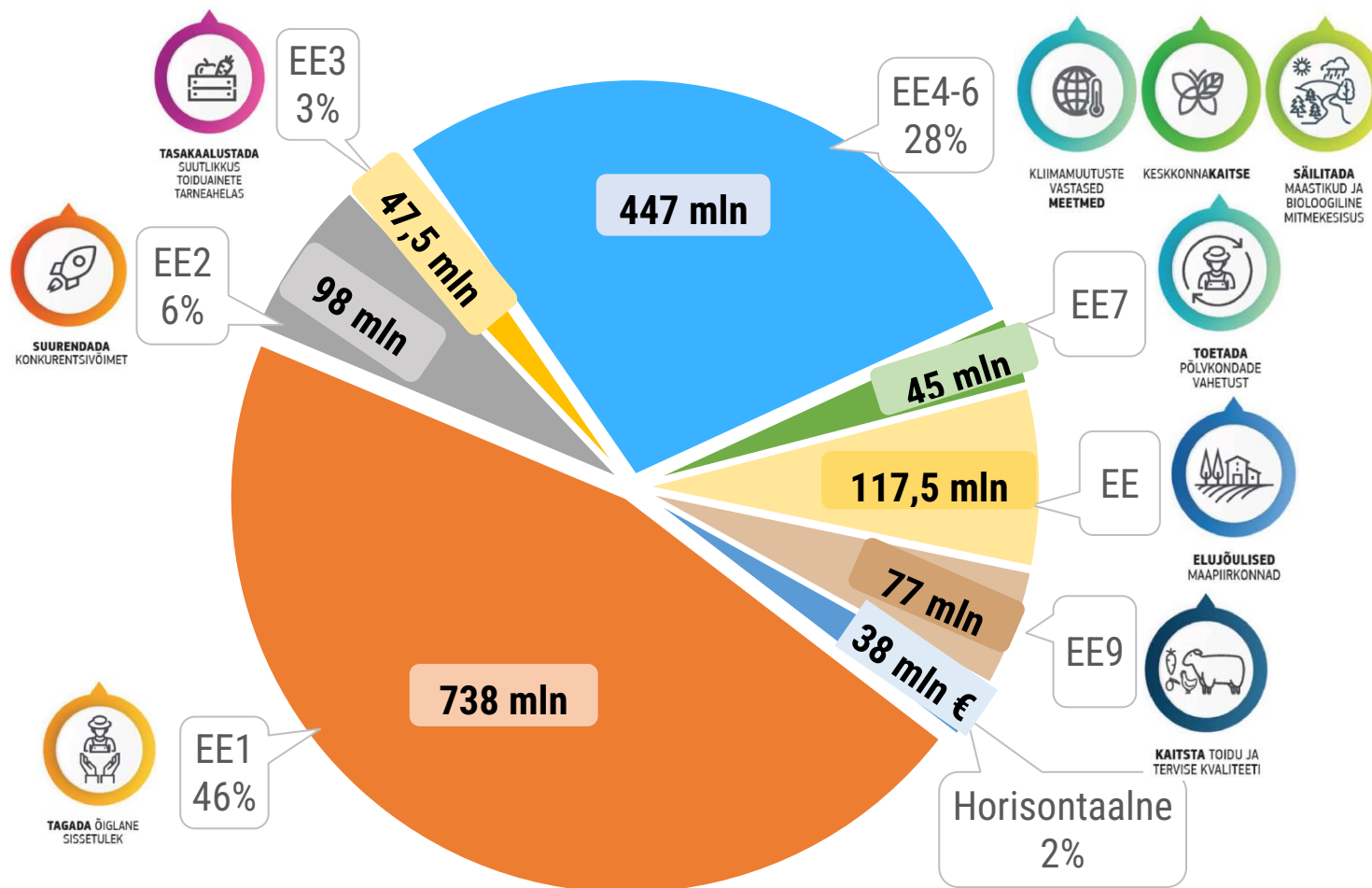

KAITSTA TOIDU JA
TERVISE KVALITEETI

ÜPP rahastamine EL-poolne 2021-2027 (mln €)

ÜPP eelarve jaotus erieesmärkide vahel 2023-2027

Tingimuslikkus asendab nõuetele vastavust ja seob ÜPP toetuste täies mahus maksmise maakasutuse ja põllumajandusliku tegevusega seotud nõuete järgimisega.

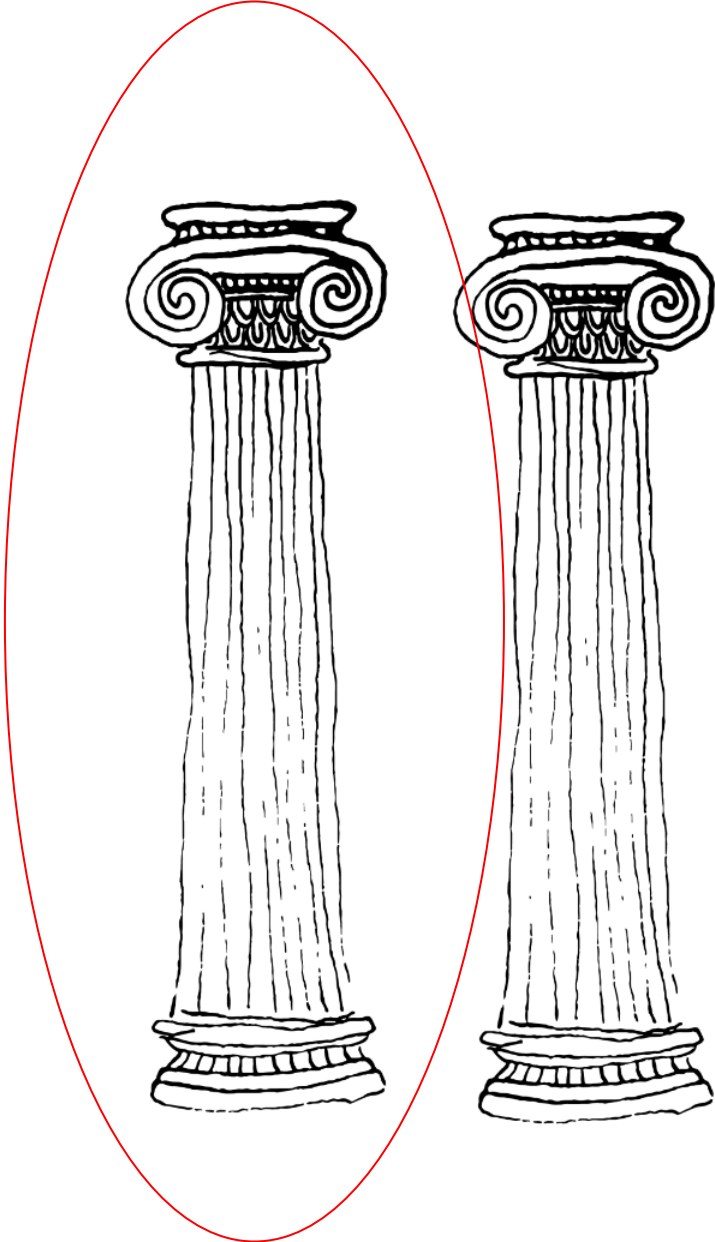
maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise standardite (HPK) rakendamiseks leiavad liikmesriigid enda vajadusest lähtuvalt iga EL tasandil kehtestatud standardi kohta riikliku nõude.

kohustuslikud majandamisnõuded (KM) põhinevad ELi direktiividel ja määrustel ning puudutavad valdkondi nagu veekaitse, elurikkus, toiduohutus, loomade identifitseerimine ja registreerimine, loomahaigused, taimekaitsevahendid ning loomade heaolu. Direktiivide nõuded rakendab iga liikmesriik oma õigusaktidega ja need on tingimuslikkuse nõueteks.

Tingimuslikkus

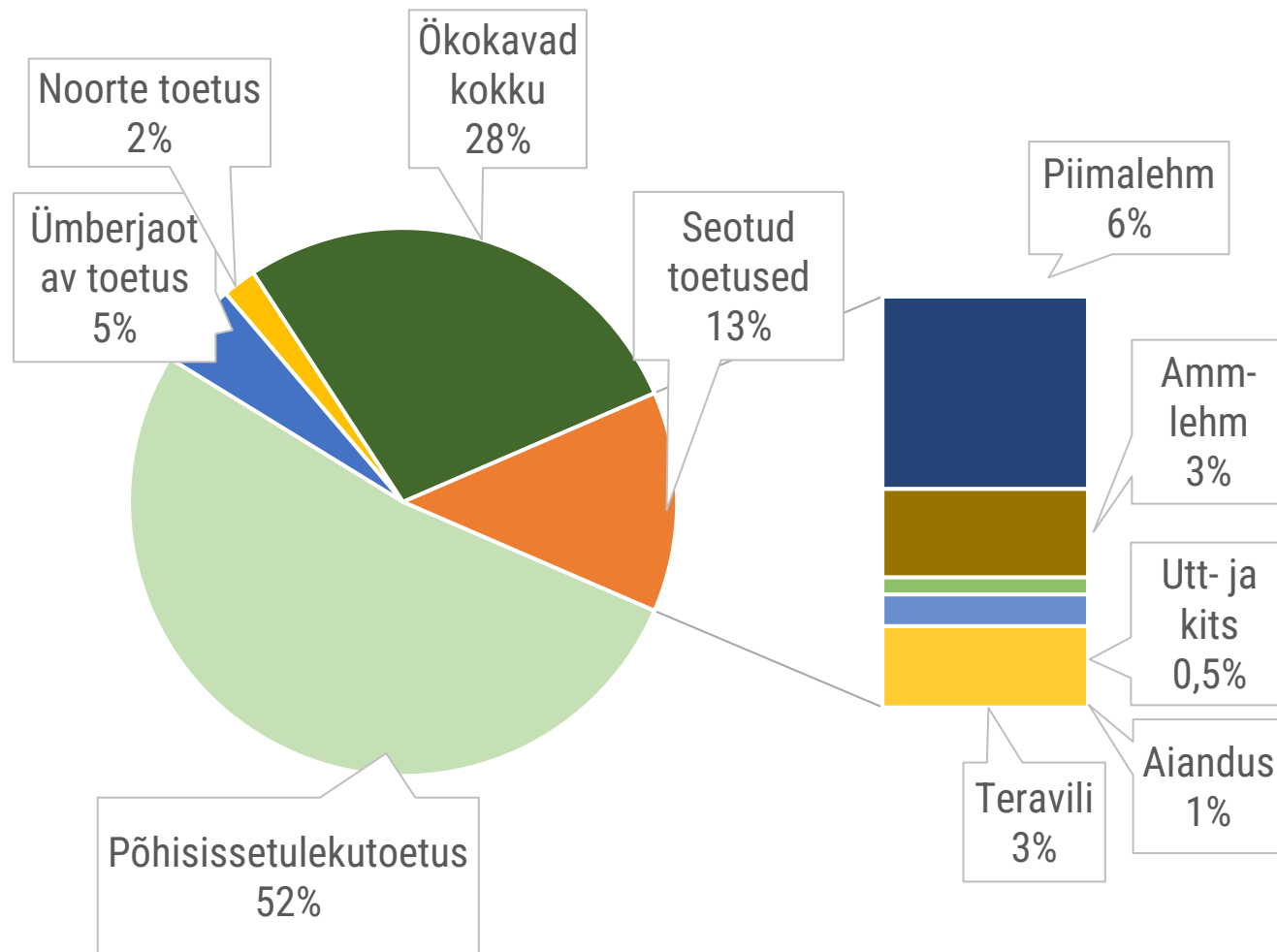
- 9 maa heas põllumajanduskeskkonnaseisundis hoidmise standardit (senisele lisaks rohestamise nõuded)
- 11 kohustuslikku majandamisnõuet kliimamuutuste leevendamise ja kohandamise, veekeskkonna, elurikkuse ja maastike, toiduohutuse, taimekaitse ja loomade heaolu valdkonnas
- Alates 2025 rakendub sotsiaalne tingimuslikkus töötingimuste, töötajate tervise, tervishoiu ja tööohutuse valdkonnas

Otsetoetused

Otsetoetused kokku	100%	1 007 929 378
Põhissetulekutoetus	53%	526 951 605
Ümberjaotav toetus	5%	50 396 468
Noorte toetus	2%	20 158 587
Ökokavad kokku	28%	279 365 200
Ökokava: keskkonnasõbralik majandamine	14%	145 525 200
Ökokava: mesilaste korjeala	0,2%	1 875 000
Ökokava: ökoalad	3%	29 245 000
Ökokava: ökosüsteemiteenuste säilitamine põllumaal	1%	9 720 000
Ökokava: mahepõllumajanduse ökokava	9%	93 000 000
Seotud toetused kokku	13%	131 030 816
Piimalehm	6,1%	61 356 078
Ammlehm	2,8%	28 253 763
Utt- ja kits	0,5%	5 489 197
Aiandus	1%	9 685 331
Teravili	2,6%	25 852 485
Seemnekartul	0,04%	393 962

Otsetoetused 2023-2027

Otsetoetused:

- Põhisissetulekutoetus ehk PST
- Ümberjaotatav toetus
- Noore põllumajandustootja toetus
- Seotud toetused (3 looma- ja 3 pindalapõhist)
- Ökokavad (5 ökokava)

Põhississetulekutoetus ehk PST

- Asendab ühtset pindalatoetust ehk ÜPTd
- Põllumajandusmaa peab olema heas korras – tuleb kas kasvatada põllumajanduskultuuri või hooldada maad vähemasti igal teisel aastal
- Kavandatud ühikusumma on 109 eurot (97/119)
- Toetuse kogueelarve on 526 951 605 eurot

Eesmärk: pakkuda keskkonda hoidvalt avalikku teenust hooldatud põllumajandusmaast iku näol, kus on võimalik toota toitu, andes põllumajandustootja teile stabiilset sissetulekut, millega maandada (osaliselt) võimalikke ettevõtlusriske.

Ümberjaotatav toetus

- Täiendav toetus esimese 130 ha eest kõigile PST taotlejatele
- Toetus diferentseeritakse vastavalt maakasutuse suurusele: vahemikus 1–10 ha koef 0,43 ja üle 10 ha esimese 130 ha eest koef 1
- Kavandatud ühikusumma on:
 - Majapidamised 1-10 ha - 10 eurot (9/11)
 - Majapidamised üle 10 ha kuni 130 ha eest - 23 eurot (21/26)

Toetuse kogueelarve on 50 396 468 eurot (s.o 5% otsetoetuste eelarvest)

Eesmärk: suunata toetus suurematelt põllumajanduslikelt ettevõtetelt teatud osas väiksematele ja keskmise suurusega ettevõtetele.

Noore põllumajandustootja toetus

Eesmärk:
soodustada
põlvkondade
vahetust ja noorte
ettevõtjate
liitumist
põllumajandus-
sektoriga

Noor põllumajandustootja:

- on kuni 40 (k.a) aastane isik, kes juhib põllumajanduslikku majapidamist
- omab vähemalt üheaastast põllumajanduslikku töökogemust, põllumajandusalast haridust või on omandanud kutsekvalifikatsiooni 4. taseme põllumajandustootmise valdkonnas

Toetust antakse alustanud põllumajandustootjale kuni 5 aastat

- Toetust makstakse esimese 100 ha eest
- Kavandatud ühikusumma on 91 eurot (82/100)

Toetuse kogueelarve on 20 158 587 eurot

Tootmiskohustusega seotud toetused

Seotud toetused

- Piimalehma kasvatamise seotud toetus
- Ute ja kitse kasvatamise seotud toetus
- Ammlehma kasvatamise seotud toetus
- Puu- ja köögivilja ning marjakultuuride kasvatamise seotud toetus
- Tera- ja kaunvilja kasvatamise seotud toetus
- Seemnekartuli kasvatamise seotud toetus

Kogueelarve 131 030 816 eurot

Tera- ja kaunvilja kasvatamise seotud toetus (TVK)

- Sihtgrupp: üle 5 ha tera- ja kaunviljakultuuride kasvatajad
- Toetus esimese 100 ha eest (alates esimesest hektarist)
- Kavandatud ühikusumma on 28 eurot (25/31)

Toetuse kogueelarve on 25 852 485 eurot

Eesmärk: raskustes oleva sektori osa toetamine, tagades neile piisava sissetuleku ja konkurentsivõime suurenemise piiramata normaalset kasvu ja arengut. Toetuse eesmärk on ka toetuste õiglasema jaotuse tagamine, suunates väiksematele tootjatele enam toetust.

Ökokavad

Ökokavad on üheaastased keskkonnatoetused

- Keskkonnasõbralik majandamine
- Mahepõllumajandus
- Ökoalad
- Ökosüsteemiteenus
- Mesilaste korjeala

Keskkonnasõbralik majandamine

- Kõige laiem keskkonnatoetuskeem, millel põhitegevuse nõuete pakett, millele saab lisaks valida lisategevusi
- Üheaastase kohustusega toetus
- Mahepõllumajandustootjad saavad KSM toetust (veidi erinevad nõuded ja seetõttu erinev ühikumäär)
- Põhitegevuse pakett koos valitavate lisatoetustega

Eesmärk: soodustada keskkonnasõbralike majandamisviiside kasutuselevõttu ja jätkuvat kasutamist põllumajanduses, et kaitsta mulda ja vett ning parandada nende seisundit, samuti suurendada elurikkust ja maastikulist mitmekesisust ning tõsta põllumajandustootjate keskkonnateadlikkust.

Keskkonnasõbralik majandamine - põhitegevuse nõuete pakett*

1. Viljavaheldus, sh liblikõieliste kasvatamise nõue
2. Sertifitseeritud teraviljaseemne kasutamine
3. Mullaproovid
4. e-põlluraamat ja lämmastikubilansi koostamine (alates 2024)
5. Glüfosaadipiirang
6. Ühe kalendriaasta jooksul sama taimekaitsevahendi kasutamise piirang ühel ja samal põllul
7. Kohustuslik koolitus

Põhitoetuse ühikumäär 40–50 eur/ha/a.

(Mahepõllumajanduse korral ühikumäär 20–26 eur/ha/a)

*Aianduskultuuride kohta vaata lisainfot

Keskkonnasõbralik majandamine - valitavad lisategevused

1. Valitav lisatoetus aiakultuuridele

- orgaaniline multš ridades või reavahedes
- haljasväetise kasvatamine

2. Valitav lisatoetus mitmeliigilistele väikestele põldudele

3. Valitav lisatoetus vahekultuuride kasvatamise eest 60–84 eur/ha/a.

4. Valitav lisatoetus happeliste muldade lupjamiseks 50–70 eur/ha/a.

5. Valitav lisatoetus glüfosaadi mittekasutamiseks 15–21 eur/ha/a.

Toetuse kogueelarve on 145 525 200 eurot

Mahepõllumajandus

Toetuse saaja täidab mahepõllumajanduslikul maal mahepõllumajandusliku taimekasvatuse nõudeid.

Toetuse ühikumäär:

põllukülvikorras olevad kultuurid 132-182 EUR/ha;

köögivilid 800-1120 EUR/ha,

rohumaad, mille kohta peetakse vähemalt 0,2 LÜ mahepõllumajanduslikke loomi 25-35 EUR/ha;

kartul, ravim- ja maitsetaimed, puuvilja- ja marjakultuurid 300-420 EUR/ha

Toetuse kogueelarve on 93 000 000 eurot.

Ökoalad

Majapidamise põllumaast tuleb jätta 10% tootmispiirangutega ökoaladeks – kas elementidena (maastikuelemendid) või aladena (kesad, 6-12 m rohumaaribad, N-kultuurid)

Ühikumäär 10-21 €/ha.

Ökoalale, mis on rohumaariba, makstakse täiendavat toetust 40-43 €/ha.

Ökoalale, mis on säilitatav maastikuelement, makstakse täiendavalt toetust 150-160 €/ha.

Toetuse kogueelarve on 29 245 000 eurot.

Eesmärk: Panustada elurikkuse kadumise peatamise ja elurikkuse taastamise, edendada ökosüsteemi teenuseid ning säilitada elupaiku ja maastikke

Ökosüsteemiteenuste säilitamine põllumaal

Toetust makstakse põllumaa ökosüsteemiteenustega kaetuse eest. Ökosüsteemiteenust pakuvad nt põllusaared, metsaservad, väikeveekogud, kiviaiad, pärandniidud, lineaarsed maastikuelemendid.

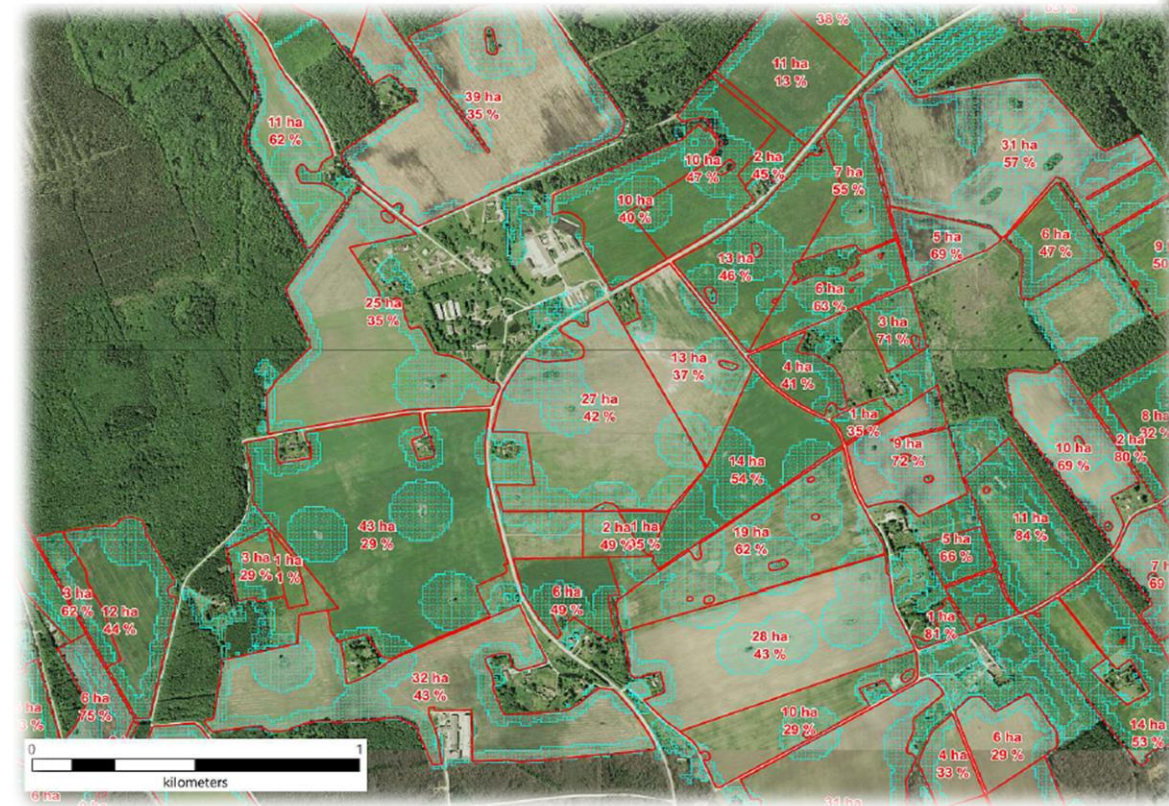
- Põld on kaetud vähemalt 60% ulatuses ökosüsteemiteenusega – ühikumäär 20-21 EUR/ha
- Põld on kaetud vähemalt 90% ulatuses ökosüsteemiteenusega – ühikumäär 30-31 EUR/ha

Toetuse kogueelarve on 9 720 000 eurot

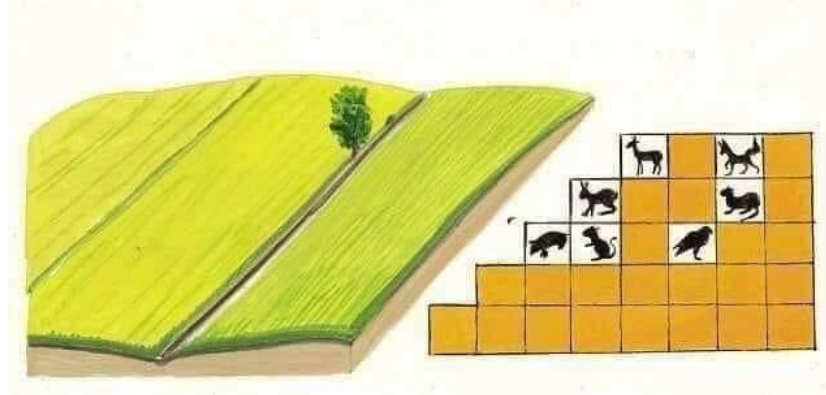
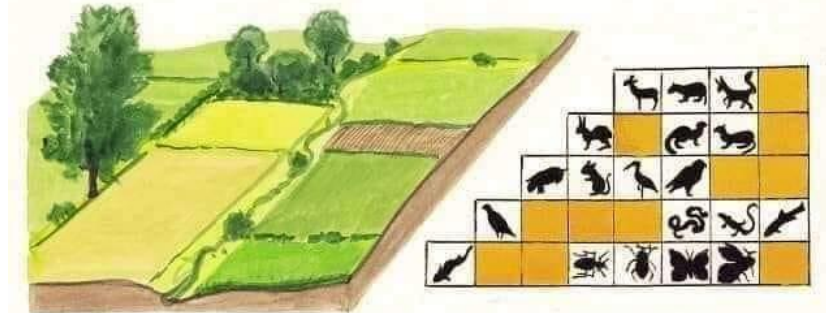
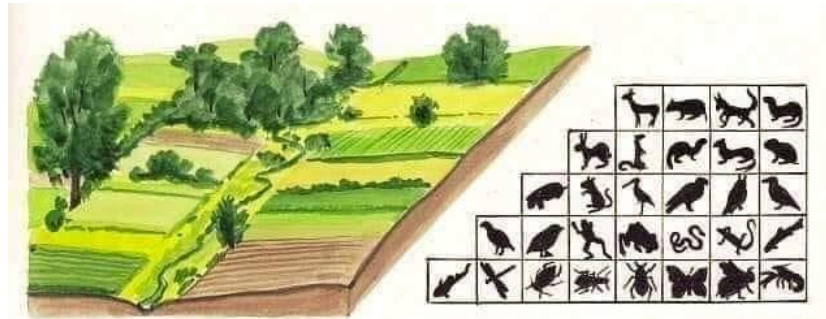
Eesmärk:
Panustada elurikkuse kadumise peatamise ja elurikkuse taastamise, edendada ökosüsteemi teenuseid ning säilitada elupaiku ja maastikke

Ökosüsteemiteenus

60 või 90% alast teenusega kaetud

Miks see põllumehle kasulik on?

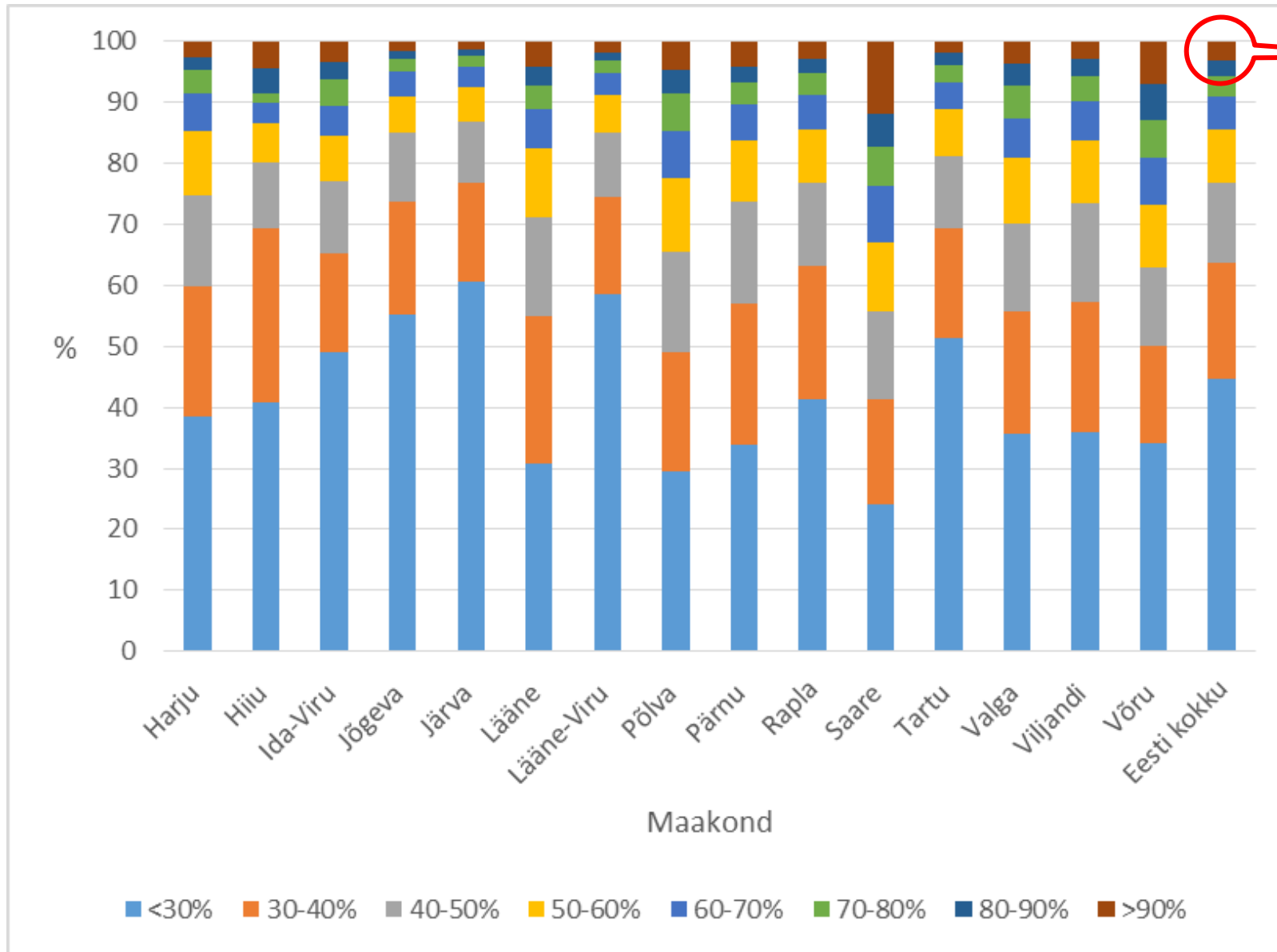

Mida mitmekesisem on maastik, seda rohkematele liikidele ta pakub elupaiku
Mida elurikkam on kooslus, seda kiiremini toimub häiringutest taastumine ning seda paindlikum ja tugevam on ökosüsteem.

Kaartide ja pindalade andmed: Tambet Kikas

Slaid: Eve Veromann, Riina Kaasik, EMÜ PKI

Ökosüsteemide hetkeseis külvikorras olevatel põldudel

Vaid 3% külvikorras olevatest põldudest on kaetud 90% ulatuses maastiku-elementide mõju-aladega.

Mesilaste korjeala toetus

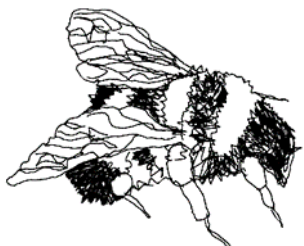
Mesilaste korjealal kasvatatakse vähemalt kolme (erandina kahte) korjetaime liiki puhaskultuurina või korjetaimede seguna.

Toetusõiguslikul maal ei ole lubatud kasutada keemilisi taimekaitsevahendeid ja korjetaimi kasvukohal vähemalt 10. augustini.

Taotlejal on vähemalt kümme mesilasperet või on taotlejal kokkulepe mesinikuga, kellel on vähemalt kümme mesilasperet.

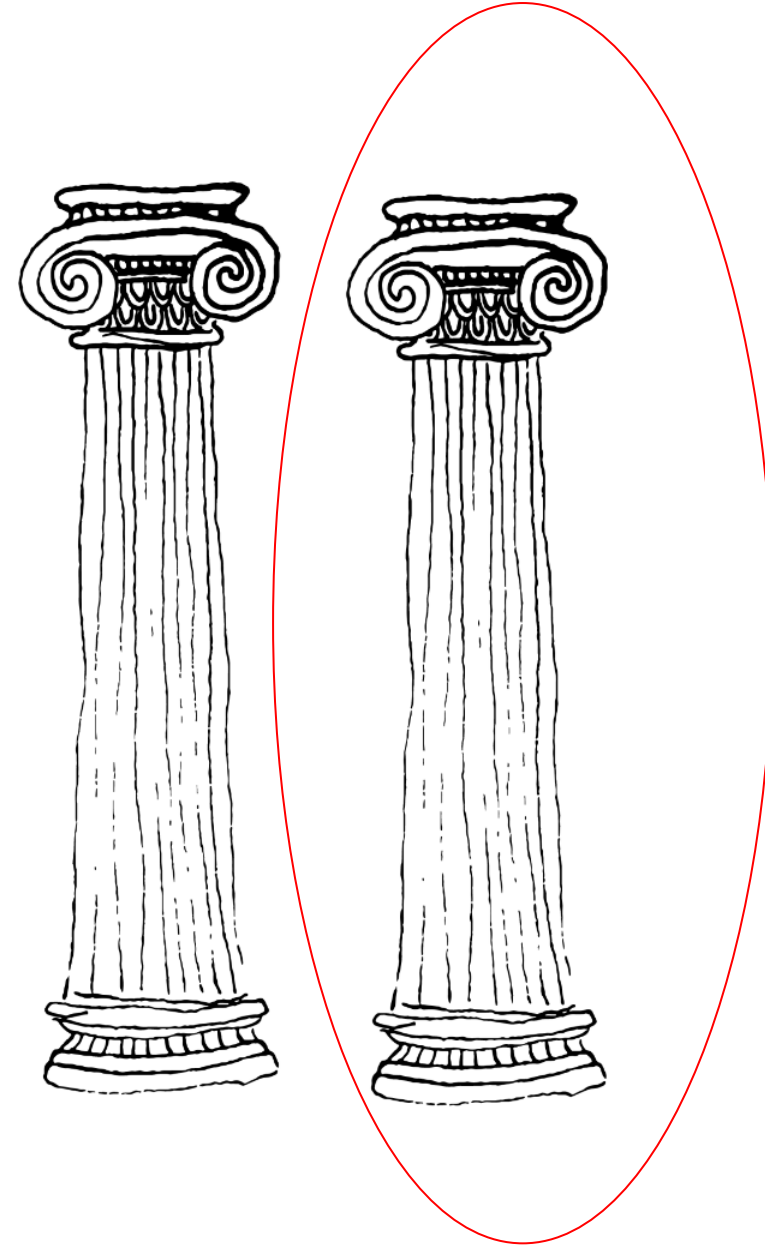
Toetuse ühikumäär on 250-350 eurot hektari kohta.

Toetuse kogueelarve on 1 875 000 eurot

Eesmärk:
pakkuda
tolmeldajatele
põllumajandus
maastikus
toiduressurssi.

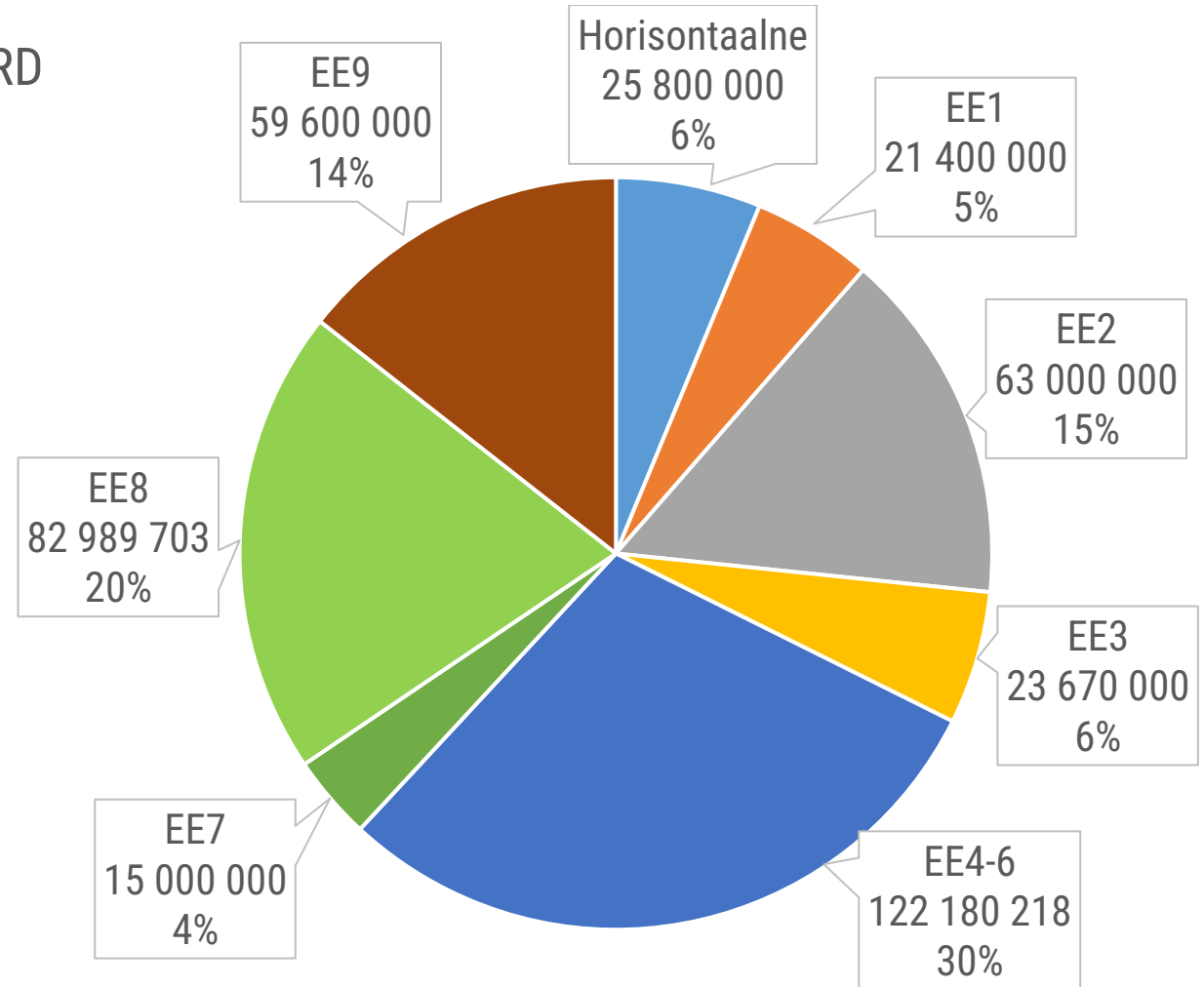
Maaelu toetused

	Sekkumine	Kokku
Horisontaalne	Teadmussirde- ja nõustamisteenuste	17 000 000
	Nõuande toetus	6 000 000
	Innovatsioonikoostöö projektid	15 000 000
EE1	Põllumajanduskindlustustoetus	1 000 000
	Investeeringud põllumajandusega seotud taristu kaasajastamise erasektori poolt	7 023 253
	Investeeringud põllumajandusega seotud	9 102 818
	Investeeringud põllumajandusega seotud	11 476 746
EE2	Investeeringud põllumajandusega seotud	897 200
	Põllumajandustootjate tootlikud	20 000 000
	Toidutööstuste materiaalsed	45 000 000
	Toidutööstuste materiaalsed ja	10 000 000
	Väikeste põllumajandusettevõtete	22 000 000
EE3	Mesindussektori investeeringud (1-5)	1 404 730
	Uhistulised investeeringud materiaalsesse	20 000 000
	Uhistulised investeeringud materiaalsesse	15 000 000
	Liidu ja riiklike kvaliteedikavade	4 000 000
EE 4-6	Tunnustatud tootjaorganisatsioonide	2 450 000
	Lühikeste tarneahelate ja kohaliku turu	6 000 000
	Põllumajandustootjate materiaalsed	50 615 757
EE 4-6	Investeeringud metsa kliimamuutustega	7 000 000
	Investeeringud metsa kliimamuutustega	1 000 000
	Maaparandusliikud	812 000
	Elurikkuse soodustamine Natura 2000	25 000 000
	Mulla- ja veekaitsetoetus	23 205 399
	Väärtusliku püsirohuma sailitamine	8 112 300
	Pärandniidu hooldamise toetus	42 095 975
	Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus	588 432
	Ohustatud tõugu looma pidamise toetus	9 536 167
	Põllumajandusliku tegevusega alustava	25 000 000
EE 7	LEADER - kogukonna juhitud kohalik areng	59 487 129
	Investeeringud ettevõtete	40 000 000
EE 8	Investeeringud ettevõtluskeskkonna	15 000 000
	Investeeringud bioressursside	3 000 000
	Loomade heaolu toetus	29 998 000
EE 9	Loomade heaolu toetus maheloomadele	27 000 000
	Loomade tervist edendavate kõrgemate	9 990 000

Maaelu toetused 2023-2027

EAFRD

Põllumajanduskeskkonna toetused – viieaastase kohustusega keskkonnatoetused

- Mulla- ja veekaitsetoetus
- Väärtusliku püsirohumaad säilitamise toetus
- Pärändniidu hooldamise toetus
- Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus
- Ohustatud tõugu looma pidamise toetus

Mulla- ja veekaitsetoetus

Toetuse saajal on keskkonnasõbraliku majandamise kohustus või rohumaa hektari kohta peetakse vähemalt 0,2 LÜ loomi.

- Turvas- ja erodeeritud mulla kaitse toetus
- Põhjaveekaitse toetus
- Pinnaveekaitse toetus

Eesmärk: süsiniku emissiooni vähendamine ning muldade orgaanilise süsiniku varu ja turvasmuldade kaitsmine. Samuti põllumajandusmaal toitainete leostumise ohu vähendamine.

Mullakaitsetoetus, põhjavee kaitse toetus

Maa hoitakse rohukamaras ja seda ei harita (väikesed erandid).

Rohumaa ülekarjatamine on keelatud.

Üldhävitava süsteemse toimega herbitsiidi ei tohi kasutada.

Mullaproovid

Kohustuslik koolitus

Pinnavee kaitse toetus

Veekaitsevööndi laiend (kokku 50 m, st kas 30 või 40 m lisaks) hoitakse rohukamaras ja seda ei harita.

Rohumaa ülekarjatamine on keelatud.

Väetise ja reoveesette kasutamine, sõnnikuhoidla ja -auna ning punktkoormusobjekti (loomade söötmis- ja jootmiskoht) paigaldamine on veekaitsevööndi laiendis keelatud.

Keemilise taimekaitsevahendi kasutamine on keelatud.

Kohustuslik koolitus

Mulla- ja veekaitse toetuse ühikumäärad

Turvas- ja erodeeritud mulla kaitse toetuse puhul 70 eurot

Põhjaveekaitse toetuse puhul:

- kui rohumaa moodustab kohustuseaastal kogu põllumajandusliku majapidamise põllumajandusmaast kuni 20%, 180 eurot
- kui rohumaa moodustab kohustuseaastal kogu põllumajandusliku majapidamise põllumajandusmaast üle 20%, 85 eurot

Pinnaveekaitse toetuse puhul:

- kui rohumaa moodustab kohustuseaastal kogu põllumajandusliku majapidamise põllumajandusmaast kuni 20%, 220 eurot
- kui rohumaa moodustab kohustuseaastal kogu põllumajandusliku majapidamise põllumajandusmaast üle 20%, 100 eurot

Toetuse kogueelarve on 23 205 399 eurot.

Väärtusliku püsirohumaa säilitamine (rakendub 2024)

Toetusõiguslik on ekspertide poolt inventeeritud väljaspool kaitstavaid alasid asuv pärandniit või väärtuslik püsirohumaa.

Maa hoitakse rohukamaras ja seda ei harita, rohumaad ei uuendata

Väetiste ja taimekaitsevahendite kasutamine on keelatud.

Rohukamara kahjustamine ülekarjatamisega on keelatud.

Hekseldamisele ajaline piirang.

Ühikumäär:

Pärandniit väljaspool kaitstavaid alasid 80 eurot hektari kohta aastas.

Väärtuslik püsirohumaa 50 eurot hektari kohta aastas.

Toetuse kogueelarve on 8 112 300 eurot.

Eesmärk:
säilitada kõrge
bioloogilise
väärtusega
püsirohumaid,
kus on kujunenud
või säilinud
looduslik
taimestik ja
seeläbi tagatud
tingimused
liigirikkuseks.

Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus (rakendub 2024)

Sortide kohta on erinevad minimaalsed lävendid (nt Sangaste rukis – 5ha, kartul 0,3 ha või söödapeet 0,1 ha), kasutada tuleb sertifitseeritud seemet.

Puuviljakultuurid - vähemalt 20 viljapuud vähemalt viiest erinevast puuviljakultuuri kohalikust sordist.

Marjakultuurid - vähemalt 20 marjapõõsast vähemalt kolmest erinevast marjakultuuri kohalikust sordist.

Eesmärk: säilitada kohalike tingimustega kohastunud ja geneetilisest erosioonist ohustatud taimede geneetilist ressursi, edendada kultuuripärandi ja geneetilise mitmekesisuse seisukohast oluliste kohalike taimesortide kasvatamist ning soodustada kohalike puuvilja- ja marjasortidega uute istandike rajamist.

Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus

Toetuse ühikumäär:

Talirukis 'Sangaste' – 20 eurot

Kaunviljad (va. põlduba 'Helbi') – 50 eurot

Valge ristik 'Jõgeva 4' – 50 eurot

Sertifitseeritud heintaime seemned – 120 eurot

Kartul – 70 eurot

Kaalikas ja söödapeet, põlduba 'Helbi' – 500 eurot

Valge peakapsas 'Jõgeva' – 1500 eurot

Harilik sibul 'Jõgeva 3' – 1200 eurot

Viljapuud – 12 eurot taime kohta

Marjapõõsad – 5 eurot taime kohta

Toetuse kogueelarve on 588 432 eurot.

MAAELUMINISTEERIUM

Aitäh!

Täpseid nõudeid ja tingimusi vaata palun
ettekande asemel siit: [https://www.agri.ee/et/upp-
strateegiakava-2023-2027](https://www.agri.ee/et/upp-strateegiakava-2023-2027) ja enne taotlemist ka toetuste
määrustest

MAAELUMINISTEERIUM

Lugemissoovitus:

Konverentsisoovitus:
Taastava põllumajanduse
konverents

[https://www.youtube.com/
watch?v=pP01zc94Mql](https://www.youtube.com/watch?v=pP01zc94Mql)

Porist mullaks

Ühe perekonna teekond
taastava põllumajanduse juurde

